

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Голова приймальної комісії
Директор МФККМ
Сергій МИЦІК
» травня 2026 р.

**ПРОГРАМА
СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ, НА ОСНОВІ ПЗСО
(11 КЛАСІВ)**

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: В13 БІБЛІОТЕЧНА, ІНФОРМАЦІЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА
Освітньо-професійна програма: Інформаційна, бібліотечна та архівна
справа**

Програму індивідуальної усної співбесіди з української мови для вступників спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа», Миколаївського фахового коледжу культури і мистецтв Миколаївської обласної ради розроблено відповідно до чинної навчальної програми з української мови та літератури для 10-11 класів (рівень стандарту) закладів загальної середньої освіти.

Українська мова

Матеріал програми охоплює розділи: «Фонетика», «Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Морфологія», «Морфеміка і словотвір», «Синтаксис. Пунктуація», «Розвиток мовлення».

Вступники, які проходять співбесіду, повинні:

ЗНАТИ:

- розділи мовознавства й одиниці мови, які вони вивчають;
- норми літературної мови (орфоепічні, орфографічні, лексичні, граматичні, стилістичні, пунктуаційні);
- засоби милозвучності;
- основні орфограми і пунктограми;
- види мовного розбору;
- типи і стилі мовлення.

УМІТИ:

- будувати логічну, повну, зв'язну відповідь на питання, наводити приклади на підтвердження своїх думок;
- розрізняти звуки мови (голосні й приголосні), давати їм характеристику (наголошені/ненаголошені; глухі/дзвінкі; м'які/тверді/пом'якшені);
- ділити слово на склади;
- наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм;
- розпізнавати явища уподібнення приголосних звуків, спрощення в групах приголосних, основні випадки чергування голосних, приголосних звуків;
- писати слова відповідно до правопису, знаходити й виправляти орфографічні помилки;
- пояснювати орфограми;
- визначати будову слова;

- добирати спільнокореневі слова, розрізнити форми слова й спільнокореневі слова, визначати спосіб творення слів;
- пояснювати лексичне значення слова;
- добирати до слів синоніми й антоніми, та доречно використовувати їх у мовленні;
- пояснювати значення фразеологізмів, крилатих висловів, доречно використовувати їх у мовленні;
- розпізнавати частини мови, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль;
- розрізнити слово, словосполучення, сполучення слів, речення;
- визначати типи підрядною зв'язку слів у словосполученні;
- визначати вид речення, його граматичну основу, другорядні члени;
- давати характеристику реченню;
- правильно ставити розділові знаки й обґрунтовувати їх уживання в реченні;
- визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, змінювати пряму мову непрямою; вміти оформити цитати та діалог;
- визначати тип мовлення (розповідь, опис, роздум)
- розпізнавати стилі мовлення, визначати мовні засоби кожного з них;
- аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів.

Фонетика. Орфоенія. Орфографія.

Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [с], [и], [о] в коренях слів. Сполучення йо,ьо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвосня букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження.

Основні правила перенесення слів з рядка в рядок. Правопис складних слів разом і через дефіс. Правопис -н- та -нн- у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.

Лексикологія. Фразеологія.

Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Застарілі слова й неологізми. Нейтральна, й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми. Джерела походження фразеологізмів.

Будова слова.Словотвір.

Будова слова. Спільнокореневі слова й форми слова. Способи словоутвору.

Морфологія.

Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні назви, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній спільний. Визначення роду незмінюваних іменників. Число іменників (іменники, що вживаються тільки в однині, тільки в множині). Поділ іменників на відміни. Правопис відмінкових закінчень іменників. Кличний відмінок іменників. Творення чоловічих і жіночих імен по батькові.

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням. Ступені порівняння якісних прикметників. Відмінювання прикметників. Зміни приголосних у суфіксах при творенні прикметників.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дати.

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова. Форми дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Синтаксична роль інфінітива.

Дієприкметник як особлива форма дієслова. Активні й пасивні дієприкметники. Їх творення. Особливості вживання. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Правопис прислівників і сполучень прислівникового типу.

Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. Типові помилки при вживанні прийменника по.

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням: сурядні й підрядні. Групи сполучників за будовою. Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови.

Частка як службова частина мови. Розряди часток (модальні, формотворчі, заперечні). Правопис часток.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Синтаксис. Пунктуація.

Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні, спонукальні); за емоційним забарвленням; за будовою; за складом граматичної основи; за наявністю другорядних членів; за наявністю необхідних членів речення; за наявністю ускладнювальних засобів.

Підмет і присудок як головні члени простого речення. Зв'язок між підметом присудком. Тире між підметом і присудком.

Означення (узгоджене/неузгоджене). Прикладка як різновид означення. Розділові знаки при прикладні. Додаток (прямий/непрямий). Обставина. Види обставин.

Порівняльний зворот. Розрізнення порівняльного звороту і складнопідрядного речення з підрядним порівняльним.

Односкладне речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом присудком (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові). Односкладні речення з головним членом підметом.

Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Розділові знаки у реченнях з однорідними членами.

Речення зі звертанням.

Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення.

Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки. Відокремлені додатки, обставини.

Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки.

Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення. Складносурядне речення, його будова. Розділові знаки в складносурядному реченні.

Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова, як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні. Складнопідрядні речення: кількома підрядними, розділові знаки в них.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

Складне синтаксичне ціле

Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою, діалогом.

Стилістика

Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

Розвиток мовлення

Види мовленнєвої діяльності. Усне й писемне мовлення. Монологічне й діалогічне мовлення. Вимоги до мовлення.

Тема й основна думка висловлювання. Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість й інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті.

Тексти різних стилів, типів, жанрів.

Перелік питань, що виносяться на співбесіду

1. Фонетика як розділ мовознавства. Звук як одиниця фонетик. Класифікація звуків мовлення: голосні (наголошені, ненаголошені), приголосні (тверді й м'які, дзвінкі й глухі) Співвідношення звуків і букв.
2. Правила вживання знака м'якшення та апострофа.
3. Правопис префіксів (з-, с-, роз-, без-, пре-, при-, прі-).
4. Подвоєння і подовження приголосних у словах.
5. Правопис великої літери.
6. Правопис іншомовних слів (И,І; подвоєння приголосних, уживання знака м'якшення, апострофа).
7. Правопис частки НЕ з різними частинами мови.
8. Засоби милозвучності української мови. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Чергування звуків.
9. Пряме і переносне значення слів. Омоніми. Синоніми. Антоніми.
10. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика.

Терміни. Застарілі слова та неологізми.

11. Лексика української мови за походженням.
 12. Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Спільнокореневі слова і форми слова.
 13. Іменник як частина мови: рід, число, відмінювання. Рід незмінюваних іменників. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників.
 14. Прикметник як частина мови. Групи прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Ступені порівняння якісних прикметників. Особливості відмінювання прикметників.
 15. Числівник як частина мови: відмінювання кількісних та порядкових числівників.
 16. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат.
 17. Займенник як частина мови. Розряди займенників. Правопис неозначених та заперечних займенників.
 18. Дієслово як частина мови. Форми дієслова. Вид. Час. Спосіб. Дієвідміни. Правопис особових закінчень дієслів.
 19. Дієприкметник та дієприслівник як особливі форми дієслова. Морфологічні ознаки. Дієприкметники активні і пасивні. Творення дієприслівників.
 20. Прислівник як частина мови. Ступені порівняння. Правопис прислівників.
 21. Службові частини мови: прийменник, сполучник, частка. Вигук як особлива частина мови. Розрізнення службових частин мови і однозначних самостійних частин мови.
 22. Речення як основна синтаксична одиниця. Види речень.
 23. Головні та другорядні член члени речення.
 24. Просте односкладне речення, його види.
 25. Просте ускладнене речення.
 26. Речення з однорідними членами. Розділові знаки. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення.
 27. Речення з відокремленими членами речення. Розділові знаки у реченнях з однорідними членами.
 28. Складносурядне речення. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки у складносурядному реченні.
 29. Складнопідрядне речення та його види. Складнопідрядне речення з кількома підрядними.
 30. Складне безсполучникове речення та розділові знаки в ньому.
 31. Складне речення з різними видами зв'язку.
 32. Стилї мовлення та їхні основні ознаки.
 33. Типи мовлення. Будова текстів різних типів.
- Під час співбесіди вступнику буде також запропоновано виконати ОДНЕ із практичних завдань: фонетичний розбір слова; морфологічний розбір слова; синтаксичний розбір речення.

Українська література

Вступник повинен (повинна) знати теоретико-літературні поняття:

- літературні роди: драма, етнос (ліро-епос), лірика;

- тематичні різновиди та жанри лірики: інтимна, громадянська (патріотична), пейзажна, філософська; верлібр, ліричний вірш, пісня, послання, сонет;
- епос та його жанри: повела, повість, роман, різновиди повісті та роману, усмішка;
- драма та її жанри: власне драма, драма-феєрія, комедія, трагікомедія;
- ліро-епос та його жанри: байка, балада, дума, історична пісня, поема;
- літературні напрями, стилі, течії: бароко, класицизм, реалізм, модернізм (експресіонізм, імпресіонізм, символізм, неокласицизм, неоромантизм); постмодернізм як явище в сучасному літературному процесі;
- ліричний герой, персонаж, прототип, художній образ;
- тема, ідея, мотив, проблематика художнього твору; конфлікт у драматичному творі;
- композиція художнього твору (сюжет, сюжетні й позасюжетні елементи);
- види комічного: бурлеск, гротеск, гумор, іронія, сарказм, сатира, трагестія;
- художні засоби.

Вступник повинен (повинна) уміти:

- розрізняти види й жанри усної народної творчості;
- розрізняти літературні роди, види й жанри;
- співвідносити літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією;
- визначати тему, ідею, проблематику літературних творів; характеризувати літературних героїв, коментувати їхні вчинки;
- орієнтуватися в сюжетах літературних творів;
- визначати: сюжетні й позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості;
- визначати провідні мотиви ліричних творів;
- аналізувати мову літературного твору і роль художніх засобів; знаходити художні засоби й визначати їхню роль у літературних творах;
- визначати місце і роль письменника в літературному процесі;
- пояснювати поняття «розстріляне відродження», «київські неокласики», «празька школа поетів», «шістдесятництво», «дисидентство»;
- орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури.

Програма співбесіди

Усна народна творчість

1. Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.
2. Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки».
3. Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль».
4. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла».

Давня українська література

5. «Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги), «Слово про похід Ігорів».
6. Григорій Сковорода. «De libertate», «Всякому місту - звичай і права...», «Бджола та Шершень».

Література кінця XVIII-початку XX ст.

7. Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».

8. Тарас Шевченко. «Катерина», «Кавказ», «Сон («У всякого своя доля...»», «І мертвим, і живим, і ненародженим...», «Заповіт».
 9. Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».
 10. Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».
 11. Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1,4 частини).
 12. Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».
 13. Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні?...», «Мойсей».
- Література ХХ століття*
14. Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo».
 15. Василь Стефаник. «Камінний хрест».
 16. Ольга Кобилянська. «Valse melancolique».
 17. Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня».
 18. Микола Вороний. «Блакитна Панна».
 19. Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!..»
 20. Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «О панно Інно...»
 21. Максим Рильський, «У теплі дні збирання винограду...»
 22. Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».
 23. Володимир Сосюра. «Любіть Україну!».
 24. Валер'ян Підмогильний. «Місто».
 25. Юрій Яновський. «Майстер корабля».
 26. Остап Вишня. «Моя автобіографія». «Сом».
 27. Микола Куліш. «Мина Мазайло».
 28. Богдан-Ігор Антонич. «Різдво».
 29. Олександр Довженко. «Зачарована Десна».
 30. Андрій Малишко. «Пісня про рушник».
 31. Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти людина?». «Задивляюсь у твої зіниці...». «Лебеді материнства».
 32. Василь Голобородько. «Наша мова».
 33. Олесь Гончар. «Модри Камень».
 34. Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».
 35. Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...».
 36. Іван Драч. «Балада про соняшник».
 37. Дмитро Павличко. «Два кольори».
 38. Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать...», «Маруся Чурай».
 39. Іван Багряний. «Тигролови».
 40. Євген Маланюк. «Уривок з поеми».
 41. Постмодернізм як літературне явище. Загальний огляд, основні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.

Орієнтовні питання до співбесіди

1. Фольклор. Ознаки фольклорного твору і його відмінність від літературного. Жанрово-тематична розмаїтність українського фольклору. Календарно-обрядові, родинно-побутові, соціально-побутові пісні.

2. Тематика та особливості історичних пісень. Історичні пісні «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль?». Образи народних героїв. Пісні Марусі Чурай «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки».
3. Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку», балада «Ой летіла стріла».
4. Давня українська література. «Повість минулих літ» - видатна оригінальна пам'ятка літератури Київської Русі. «Слово о полку Ігоревім» - давньоруська пам'ятка, перлина українського ліро-епосу. Історична основа твору. Особливості композиції. Наскрізна ідея патріотизму. Образи-символи.
5. Життя і творчість філософа, просвітителя Григорія Сковороди. Вчення про самопізнання і "сродну працю". Новаторство у жанрі байки. Повчальний характер і художні особливості збірки «Байки Харківські». Особливості Г.Сковороди. Байка "Бджола і Шершень".
6. Лірика Г. Сковороди. «Всякому місту звичай і права...», «De libertate» (зі збірки «Сад Божественних пісень»).
7. І. Котляревський зачинатель нової української літератури. Бурлескно-травестійна поема "Енеїда" - енциклопедія українознавства. Історія появи «Енеїди». Образи твору.
8. І. Котляревський - драматург і театральний діяч. Соціально-побутова драма «Наталка Полтавка» - перший твір нової української драматургії. Колоритні образи твору. Образ Наталки як уособлення кращих рис української жінки.
9. Тарас Шевченко - основоположник нової української літератури. Періоди творчості. Значення творчості.
10. Тарас Шевченко. Сатирична поема («комедія») «Сон» і тогочасна суспільно-політична дійсність. Композиційний прийом «сну», його роль для розширення можливостей поетичного зображення. Протистояння імперського режиму і вільнодумної, національно свідомої особистості.
11. Тарас Шевченко. «Кавказ». Пристрасний відгук на тогочасну загарбницьку імперську політику. Продовження теми національно-визвольної боротьби. Узагальнена ідея поеми неприйняття насильства, поневолення людей, осуд загарбницьких воєн.
12. Тарас Шевченко «І мертвим, і живим, і ненародженим...». Засудження комплексу меншовартості, національного безпам'ятства та байдужості до рідної мови. Критичний перегляд національної історії задля перспективи її кращого майбутнього. «Заповіт». Утвердження думки про щасливе (вільне) майбутнє українського народу, яке треба здобути в боротьбі.
13. Пантелеймон Куліш. «Чорна рада» перший український історичний роман-хроніка. Походження назви твору. Історична основа й авторська уява. Динамічний інтригуючий сюжет. Непросте життя та романтичні пригоди головних героїв.
14. Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я» - перша соціально-побутова повість-хроніка. Зображення українського села в перші десятиріччя після реформи 1861 року. Реалізм твору, сучасна (вічна) актуальність проблеми батьків і дітей. Колоритні людські характери в повісті. Українська ментальність, гуманістичні традиції народного побуту й моралі. Характеристика родини Кайдашів.
15. Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» - перший соціально-психологічний роман української літератури. Образи "пропащої сили" у творі. Шлях Ничипора Варениченка: від правдошукацтва до розбійництва. Жіночі образи.

16. Театр Корифеїв. Іван Карпенко-Карий. Трагікомедія «Мартин Боруля». Дворянство як міф про краще життя. Підміна особистісних етичних цінностей (чесності, порядності, працелюбства) станомою приналежністю. Психологічна переконливість розкриття образу Борулі.

17. Іван Франко. Багатогранність діяльності. Громадсько-політична лірика. Збірка "З вершин і низин". Інтимна лірика. Збірка «Зів'яле листя». Ліричний герой поезії «Чого являєшся мені у сні?..».

18. Іван Франко. Історична повість «Захар Беркут». Уславлення сміливості, патріотизму, вірності в образах головних героїв твору.

19. Іван Франко. Філософська поема «Мойсей» - один із вершинних творів І.Франка. Проблематика твору: історичний шлях нації, визначна особистість як її провідник, пробудження національної свідомості, історичної пам'яті. Пролог до поеми - заповіт українському народові.

Література ХХ століття

20. Михайло Коцюбинський. Повість «Тіні забутих предків». Трагічна доля Івана й Марічки як наслідок суперечності між мрією та дійсністю. Світ людини у поєднанні зі світом природи. Фольклорне тло твору. Образи й символи повісті. Образи Івана та Марічки як втілення романтичної ідеї незнищенності кохання.

21. Михайло Коцюбинський. «Intermezzo»- психологічна імпресіоністична лірична новела. Історія написання. Автобіографічна основа. Проблеми душевної рівноваги, повноцінного життя, специфіки творчого процесу. Психологічно переконливе розкриття внутрішнього стану людини. Символічні образи.

22. Василь Стефаник - майстер психологічної новели. Психологічне розкриття теми еміграції у новелі "Камінний хрест". Історична основа твору. Сюжетно-композиційні особливості. Трагічна подія - композиційний центр новел Стефаника. Драматизм конфлікту, емоційна загостреність зображуваного. Багатозначність символічних образів. Камінний хрест уособлення долі людини. Ідея нерозривної єдності Івана Дідуха з рідною землею. Останній танець Івана Дідуха перед від'їздом із села як символ трагізму прощання з рідним краєм.

23. Ольга Кобилянська, «Valse melancolique». Образи жінок-інтелектуалок: талановитої піаністки Софії, аристократичної Марти, пристрасної і вольової художниці Ганнусі у «Valse melancolique» («Меланхолійний вальс»). Роль образу мелодії вальсу у відтворенні внутрішнього світу героїнь. Глибокий психологізм твору як новаторство Ольги Кобилянської.

24. Леся Українка. Мотиви лірики. Поезія «Contra spem spero!» — декларація сильної вольової особистості, яка бореться за своє щастя.

25. Леся Українка. Драма-феєрія «Лісова пісня». Фольклорно-міфологічна основа. Символічність образів Мавки і дядька Лева - уособлення духовності і краси. Мати Лукаша й Килина - антиподи головній героїні Мавці. Симбіоз високої духовності буденного прагматизму в образі Лукаша. Природа і людина у творі. Неоромантичне утвердження духовної сутності людини, її творчих можливостей. Конфлікт між буденним життям і високими пориваннями особистості, дійсністю і мрією. Почуття кохання Мавки й Лукаша як розквіт творчих сил людини. Художні особливості драми-феєрії.

26. Микола Вороний - ідеолог модернізації української літератури, поет-символіст. Єдність краси мистецтва і природи у поезії «Блакитна Панна».

27. Олександр Олесь. Усвідомлення швидкоплинності людського життя у поезії «Чари ночі». Мотив краси кохання й молодості, філософські роздуми про гармонію людини і природи. Патріотичні почуття ліричного героя у поезії "О слово рідне! Орле скутий!..».
28. Павло Тичина. Феномен кларнетизму. Мотиви лірики. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «О панно Інно...».
29. Неокласики. Максим Рильський. Сонет «У теплі дні збирання винограду» - вишуканий зразок неокласичної інтимної лірики. Краса природи, краса людини та її почуттів. Звернення до античних образів.
30. Микола Хвильовий. Провідна роль у літературно-мистецькому житті 1920-х років. Романтичність світобачення. Участь у ВАПЛІТЕ, у дискусії 1925-1928 рр. "Я (Романтика)" - імпресіоністична психологічна повість про добро і зло в житті людини, яка має зробити вибір між фанатичною ідеєю і синівськими почуттями.
31. Володимир Сосюра. Патріотичні почуття у поезії «Любіть Україну!».
32. Валер'ян Підмогильний. Урбаністичний психологічний інтелектуальний роман «Місто». Зображення «цілісності» людини: в єдності біологічного, духовного, соціального. Образ українського інтелігента Степана Радченка, вихідця із селян, еволюція його характеру, проблеми ствердження в міському середовищі. Морально-етичні колізії твору. Жіночі образи повісті як засіб розкриття характеру героя.
33. Юрій Яновський. «Майстер корабля». Проблема творення нової української культури, духовності української людини, її самоусвідомлення в новій дійсності, символічність образів. Неоромантичні герої То-Ма-Кі, Режисер, Сев, Тайях та їх прототипи, модерністські образи Міста, Моря. Морально-етичні колізії твору. Національне кризь призму загальнолюдського.
34. Остап Вишня. Трагічна творча доля українського гумориста, велика популярність і значення його усмішок у 1920-ті роки. Оптимізм, любов до природи, людини, м'який гумор як риса індивідуального почерку письменника. «Моя автобіографія», «Сом».
35. Микола Куліш - яскравий представник модерної драматургії. Зв'язок із театром Леся Курбаса. Сатирична комедія «Мина Мазайло». Розвінчання національного нігілізму духовної обмеженості на матеріалі українізації (Мина, Мокій, дядько Тарас, тьотя Мотя). Сатиричне викриття бездуховності обивателів, що зрікаються своєї мови, культури, родового коріння. Актуальність п'єси для нашого часу.
36. Богдан-Ігор Антонич. Екзотика лемківського краю в контексті вселюдських мотивів. Поєднання язичницьких мотивів із християнськими у поезії «Різдво».
37. Олександр Довженко. Трагічна творча біографія митця. Відомий у світі кінорежисер, засновник поетичного кіно. Романтичне світобачення. Історія написання «Зачарованої Десни» (1942-1956), автобіографічна основа, сповідальність. Особливості композиції. Два ліричні герої: малий Сашко і зріла людина, митець. Морально-етичні проблеми, порушені в кіноповісті.
38. Андрій Малишко. «Пісня про про рушник». Ознаки фольклорного твору у поезії. Рушник як символ життєвої долі й материнської любові. Символіка вірша.
39. Василь Симоненко. Традиційність лірики. «Задивляюсь у твої зіниці...» - розмова люблячого сина з матір'ю-Україною. Мотив самоствердження людини у складному сучасному світі, її самодостатність і самоцінність («Ти знаєш, що ти людина.»). Вірність матері й Батьківщині у поезії «Лебеді материнства».
40. Василь Голобородько. «Наша мова».

41. Олесь Гончар. Мрія і дійсність у новелі «Модри Камень». Романтична ідея кохання, що перемагає смерть. Образи українського бійця і юної словачки Терези. Особливість оповіді, роль кольорової гами в новелі.
42. Літературне "шістдесятництво" Нова хвиля відродження української літератури на початку 1960-х років. «Шістдесятництво» як явище культурологічне й соціальне. Його зв'язок із дисидентським рухом. Ідейно-стильове розмаїття, тематична і формотворча новизна творчості «шістдесятників». Творчість В. Симоненка, Л.Костенко, І. Драча, Гр. Тютюнника.
43. Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном». «Вічна» тема «любовного трикутника» в новітній інтерпретації. Образ любові як втілення високої християнської цінності, яка вивисує людину над прагматичною буденністю, очищає її душу. Зміщення часових площин як художній засіб. Роль художньої деталі в розкритті характеру, ідеї.
44. Василь Стус. Поет як символ незламного духу, збереження людської гідності. Поезія Стуса зразок «стоїчної» поезії у світовій ліриці («Господи, гніву пречистого...»). Стан активної позиції ліричного героя. Екзистенційна (буттєва) проблема вибору, віра в себе, надія на подолання всіх перешкод. Упевненість у власному виборі. Приклад великої мужності й сили духу.
45. Іван Драч. Невтомний шукач нового змісту і нової форми в поезії. Переосмислення жанру балади. «Балада про соняшник» - поетичний роздум про суть мистецтва, процес творчості. Символічність образів соняшника, сонця.
46. Пісенна творчість Дмитра Павличка. «Два кольори». Традиційність і символічність образів.
47. Ліна Костенко. Особливості індивідуального стилю (філософічність, історизм мислення, традиційність, інтелектуалізм, публіцистичність). «Страшні слова, коли вони мовчать» - ліричні роздуми про значення слова в житті людини, суть мистецтва, його роль у суспільстві.
48. Ліна Костенко. Історичний роман у віршах «Маруся Чурай». Духовне життя нації крізь призму нещасливого кохання. Центральні проблеми: митець і суспільство, індивідуальна свобода людини.
49. Іван Багряний. «Тигролови» як український пригодницький роман. Проблема свободи й боротьби за визволення. Жанрові особливості (динаміка сюжету, неоромантичність та ін.). Вольовий характер Григорія Многогрішного. Родина Сірків, майор Медвин. Символіка роману, ідея перемоги добра над злом. Популярність твору в повоєнній Європі. Актуальність для нашого часу.
50. Література письменників-емігрантів. «Празька школа» української поезії та її представники Євген Маланюк «Уривок з поеми». Художнє осмислення героїчної і трагічної історії України, оптимістичний висновок про її майбутнє в поезії. Актуальність, символічність назви.
51. Постмодернізм як літературне явище. Загальний огляд, основні тенденції розвитку літературного процесу в Україні.

Розглянуто та схвалено на засіданні
циклової комісії гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін

Протокол № 6

від «25» березня 2026р

Голова комісії Анастасія СМОЛЬНИКОВА

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ ВСТУПУ НА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ В13 БІБЛІОТЕЧНА,
ІНФОРМАЦІЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА**

**Освітньо-професійна програма: Інформаційна, бібліотечна та архівна
справа**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень
I. Початковий	100	<p>Вступник на елементарному рівні відтворює матеріал, називаючи окреме мовне явище. Може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; буде лише окремі, не пов'язані між собою речення; лексика висловлювання бідна.</p> <p>Вступник на елементарному рівні відтворює матеріал, називаючи окремий літературний факт або явище (автора й назву твору, окремих літературних персонажів тощо).</p> <p>Вступник розуміє програмний матеріал і може відтворити фрагмент із нього окремим реченням (називає окремі факти з життя та творчості письменника, головних персонажів твору, упізнає за описом окремого персонажа твору, упізнає, з якого твору взято уривок тощо).</p>
	110	<p>Вступник фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт розмови; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; буде лише окремі фрагменти висловлювання; лексика одноманітна, висловлювання зі значним порушенням мовних норм.</p> <p>Вступник розуміє навчальний матеріал, дає неповну відповідь у формі висловлювання (відтворює зміст у певній послідовності, називає на репродуктивному рівні жанр твору, упізнає літературний факт за описом або визначенням).</p>
II. Середній	120	<p>Вступник розуміє навчальний матеріал, дає неповну відповідь у формі висловлювання: відтворює менш як половину навчального матеріалу; може дати відповідь із кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі положення завдання; не має сформованих практичних умінь та навичок; висловлювання не є завершеним текстом, порушено послідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки; лексика і граматична будова з порушенням мовних норм.</p> <p>Вступник має уявлення про суть питання; на репродуктивному рівні відтворює фактичний матеріал, невпевнено орієнтується в поняттях; висловлювання характеризується поверховістю в розкритті теми; порушення послідовності викладу; не розрізняє основну та другорядну інформацію.</p> <p>Вступник має уявлення про зміст твору, може переказати незначну його частину, але невпевнено визначає основні сюжетні елементи, на репродуктивному рівні відтворює фактичний матеріал.</p>

	130	<p>Вступник знає половину навчального матеріалу, формулює окремі твердження, наводить приклади, але з помилками; завершує відповідь простим узагальненням, дає неповні визначення мовознавчих термінів.</p> <p>Вступник знає зміст твору, переказує окрему його частину, наводить приклади відповідно до сформульованого завдання, висловлює оцінювальне судження й доводить його одним-двома аргументами, завершує відповідь простим узагальненням, дає визначення літературних термінів.</p>
	140	<p>Вступник знає зміст матеріалу, може відтворити, але нечітко виділяє головне. Дає визначення мовознавчих термінів за прикладами. Виклад загалом зв'язний, питання в цілому розкрито, але помітний репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.</p> <p>Вступник знає зміст твору, може переказати його значну частину, нечітко виділяє головні епізоди, вміє формулювати думки, називає риси характеру літературних героїв, встановлює окремі причинно-наслідкові зв'язки, дає визначення літературних термінів за прикладами.</p>
III. Достатній	150	<p>Вступник володіє матеріалом і навичками аналізу мовних явищ за поданим зразком, наводить окремі приклади. Самостійно створює достатньо повне, зв'язне, з елементами самостійних суджень висловлювання; розуміє матеріал; вдало добирає лексичні засоби, але у відповіді є недоліки, думка не аргументована, правила не завжди підтверджує прикладами тощо.</p> <p>Вступник володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим зразком, наводить окремі приклади з тексту.</p>
	160	<p>Вступник володіє матеріалом Знання вступника є достатньо повними. Вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між мовними явищами, фактами, робити висновки; вдало добирає лексичні засоби; відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.</p> <p>Вступник володіє матеріалом, за зразком аналізує текст, виправляє допущені помилки, добирає докази на підтвердження висловленої думки, застосовує відомі факти, поняття для виконання стандартних навчальних завдань</p>
	170	<p>Вступник вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; подає стандартну аргументацію мовних явищ; чітко тлумачить поняття; вдало добирає лексичні засоби. Відповідь правильна, логічна, обґрунтована.</p> <p>Вступник володіє матеріалом та навичками комплексного аналізу літературного твору, демонструє правильне застосування теоретичного й текстового матеріалу, складає порівняльні характеристики, добирає аргументи на підтвердження власних міркувань.</p>

IV. Високій	180	<p>Вступник володіє матеріалом і навичками комплексного аналізу; виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює мовні явища, систематизує, узагальнює та творчо використовує матеріал; наводить доречні приклади. Мова відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності і виразності.</p> <p>Вступник володіє матеріалом і навичками комплексного аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює літературні явища, систематизує, узагальнює та творчо використовує матеріал.</p>
	190	<p>Вступник на високому рівні володіє матеріалом, уміннями й навичками комплексного аналізу; уміє застосувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень, використовує засвоєні факти для виконання нестандартних завдань, самостійно формулює проблему й вирішує шляхи її розв'язання, висловлює власні думки, самостійно оцінює мовні явища. Відповідь у цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю.</p> <p>Вступник на високому рівні володіє матеріалом, уміннями й навичками комплексного аналізу художнього твору, використовує засвоєні факти для виконання нестандартних завдань, самостійно формулює проблему й вирішує шляхи її розв'язання, висловлює власні думки, самостійно оцінює явища літератури та культури, виявляючи власну позицію щодо них.</p>
	200	<p>Вступник вільно володіє матеріалом та навичками аналізу мовних явищ, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань і вмінь на нестандартні ситуації. Відповідь відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю.</p> <p>Вступник вільно володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень різноманітних навчальних завдань, до перенесення набутих знань і вмінь на нестандартні ситуації, має схильність до літературної творчості.</p>

Розглянуто та схвалено на засіданні
циклової комісії гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін

Протокол № 6

від «25» березня 2026р

Голова комісії

 Анастасія СМОЛЬНИКОВА